Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL ANNAM-TONKIN N° 954

HANOI

	Giấy gửi thư bảo đảm, giấy mua ngân phiếu hoặc gửi tiền bằng thư bảo đảm	Người đem đến nhà	Gửi về Giây thép	Mua báo tại Trung Kỳ và Nam Kỳ	Nam kỳ và Pháp, Thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm.	0 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 30	8 $ 00	12 $ 00
Các làng và	»	8.00	8.00	8.00	00	»
Sáu tháng.	3.00	3.00	3.25	3.00	4.00	6.00
Ba tháng.	1.50	1.50	1.75	1.50	2.00	3.00
Một tháng.	0.50	0.50	0.60	0.50	0.70	1.00

Les abonnements [illegible]

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Journal publié [illegible]
Directeur : NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Rédacteur en chef : PHẠM HỮU LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ le ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Học để làm gì ?

Đó là một câu hỏi đã cũ rích ! một câu hỏi rất tầm thường ! khiến cho độc-giả mới trông thấy cái đầu đề đã tắc-lưỡi lắc đầu, trong lòng chán ngắt, cho là câu chuyện vu vơ bá láp, không còn muốn xem chút nào nữa ! Song xin các ngài biết cho rằng tuy câu hỏi « học để làm gì ? » là một câu hỏi cũ rích, là một câu hỏi tầm *thường*, *thế mà đó là một vấn-đề* rất thiết-thân, rất quan-hệ cho ta ngày nay đó ! Chẳng có thể mà vào để đó đã làm bận biết bao nhiêu là nhà thức giả, đã làm phí biết bao nhiêu là cột báo-chương !

Trước khi giải quyết cái vấn-đề đó, ta hãy thử xét xem các nhà học-giả trong nước ta ngày nay đối với cái câu hỏi đó trong trí tưởng-tượng làm sao ? Cứ xem cái cách hành-vi, cái lòng hi-vọng của họ thì ta có thể chia làm ba phái khác nhau.

Phái thứ nhất là phái đối với câu hỏi đó trả lời một cách rõ ràng rằng : « Học để kiếm gạo ! » Câu trả lời thật là gọn gàng ! thật là dễ hiểu ! không có chút chi mập mờ ! không có ý gì cao thượng ! Song là một câu trả lời chân-thật vô cùng ! Phái « học kiếm gạo » ngày nay ở trong nước chiếm được cái đại đa số, trong mười người cắp sách đến nhà trường thì chín người mục-đích là học để kiếm ăn. Ôi ! người ta sinh ra ở đời ai không cần sống, mà muốn cho được sống bá rằng chỉ thở không-khí mà xong ! Gia đi ngày nay cuộc sinh-nhai rất là vất vả khó khăn, nếu ngu dốt kém người thì khó lòng mà sinh-tồn ở trong cái xã-hội khôn sống mống chết, mạnh được yếu thua này được ! Vậy muốn cho cuộc mưu sinh được dễ dãi, muốn cho khỏi bị mất phần mình, thì phải làm sao cho đủ tài đủ trí để ra thi thố với đời : mà muốn đủ tài đủ trí thì phải học không xong ! Vì thế nên phái thứ nhất bảo rằng « học để kiếm ăn » thực là chí-lý.

Phái thứ hai là phái đối với câu hỏi « Học để làm gì ? » trả lời rằng « học để *hơn người* ». Song hơn người đây là chỉ về vật chất hơn là chỉ về tinh-thần. Phái này là phái gồm những con nhà phú túc, trong nhà đã sẵn của sẵn tiền, không cần phải lo đến sự mưu-sinh cầu thực. Nhưng tuy rằng sẵn tiền sẵn của, dù không có học cũng không đến nỗi đói rách khổ thân, mà phái này cũng cắp sách đi học là cốt mai sau danh giá hơn người. Họ hiểu rằng người ta ở đời không gì khổ bằng dốt, dù tiền của đầy rẫy, giàu có như Vương-Khải Thạch Sùng bên Tàu ngày xưa, như Carnegie, Rockefeller bên Mỹ ngày nay, mà ngu dốt thì cũng bị thiên-hạ khinh miệt rẻ rúng, không coi vào đâu cả. Tuy rằng thế-lực kim-tiền mạnh thực, song nếu ngoài cái thế-lực kim-tiền lại có cái thế-lực học thức thêm vào thì còn gì hơn được nữa, còn gì danh giá vẻ-vang bằng nữa. Vì họ biết thế nên họ không nài tốn phí, họ không sợ vất vả, gia công gắng sức, sao cho sau này được khỏi mang tiếng là anh trọc-phú, được thiên hạ công nhận là một người có học thức ít nhiều. Cái hi vọng họ như thế, nên khi họ đã công thành danh toại được rồi, khi họ đã được tiếng ông tú, ông cử, ông giáo, ông thanh hay ông kỹ-sư, ông tiến-sĩ rồi là họ cho làm mãn nguyện không còn thiết chi nữa. Vì họ đã hơn người, hơn người về đường vật chất nhiều hơn là về đường tinh thần ! Cứ đem so sánh cái mục-đích của phái này với cái mục-đích của phái thứ nhất thì tuy rằng có phần hơn một tí, song vị tất đã là chính đáng hơn !

Phái thứ ba là phái đối với câu hỏi trên này trả lời một cách cao-thượng rằng : « Học để làm người ! » Học để làm người, nghĩa là để biết cách làm con đối với cha mẹ, để biết cách làm dâu đối với nước, để biết cách làm người đối với nhân-loại, tóm lại là học để cho có thể làm được trọn vẹn các nghĩa vụ của mình cho xứng đáng cái tiếng « linh-trưởng vật » cho khỏi phụ cái danh hiệu « chủ nhân ông » trong vũ-trụ. Cái mục-đích thật là cao-thượng, song thử hỏi xem các học-giả nước nhà được mấy người là theo cái mục-đích quí hóa ấy ? Thật là hiếm có lắm thay ! Dù có được giảm ba người biết theo cái mục-đích cao-thượng ấy, thì cũng lẻ là những người trước kia « học để kiếm gạo » sau này kiếm gạo được rồi, không phải lo đến sự mưu-sinh nữa, nên mới theo đuổi cái mục đích của phái thứ ba này được.

Ấy đó, đối với câu hỏi « Học để làm gì » các nhà học-giả nước ta có thể chia làm ba phái, theo đuổi ba cái mục đích khác nhau như thế ; vậy ta thử xem phái nào hay phái nào dở, tế định cái mục-đích cho sự học ta ngày nay xem sao.

Cái mục đích của phái thứ nhất tuy rằng có thực-lợi, song là mục-đích nhỏ mọn, làm cho mất cả giá-trị của cái học-thức, của các công phu « đèn sách mười năm » đi. Đã đành rằng sống thì phải có ăn có mặc, song ngoài cái ăn mặc là những sự cần dùng thuộc về thân thể, lại còn những sự cần dùng khác thuộc về tinh-thần và cao-thượng hơn nhiều. Nếu chỉ cốt sao cho khỏi đói khỏi rét, sao cho đủ ăn đủ mặc mà thôi, thì cái đời người khác gì cái đời một con động-vật, còn có giá trị gì đâu ! Vậy mục-đích sự học phải vượt qua sự kiếm gạo, phải cao hơn sự cầu-thực mới là xứng đáng với sự học cho. — Thế thì « học để hơn người » như mục-đích của phái thứ hai chăng ? Cũng không phải, nếu học chỉ cốt vụ-danh như phái thứ hai thì cũng chưa rõ cái giá-trị của sự học thế nào. Cái mục-đích của sự học không phải là ở mấy cái bằng tốt nghiệp có tên kỳ nhí nhằng, có dấu đóng chứng-chạc, không phải là ở cái tên gọi đẹp tai thích chí đâu ! Nếu học mà cốt thế thì chẳng là làm rẻ cả cái học-thức của mình đi rư ! Vì làm người vô-học mà chẳng bằng nọ bằng kia, tên này tên khác, về vang *ra phết* đấy ư — Còn cái mục đích « học để làm người » của phái thứ ba thì thật là chính đáng, thật là cao thượng, xứng đáng với cái tiếng « học-thức » tốt đẹp, chớ không làm cho mất giá-trị chút nào. Song đó là một mục đích cao thượng, nên thật ít người hiểu biết mà noi theo.

Mà cứ xét như hiện tình quốc dân ta ngày nay thì có thể có nhiều người nhất thiết bỏ hai mục-đích trên kia mà theo chuyên cái mục-đích của phái thứ ba này không ? Thiết tưởng khó lòng làm ! Vì cứ xét kỹ mà xem thì trong nước ta có được mấy người tránh khỏi những điều lo lắng trong cuộc mưu-sinh, có mấy người là sẵn tiền sẵn của không cần phải nghĩ đến việc cầu thực sinh nhai ? Hay là phần nhiều vì nỗi gia-đình bần bách mà phải vội vàng kiếm cách độ-thân, để khỏi phải lụy cơ tôi ruột, dạo hàn cắt da ? Thiết tưởng hầu hết các nhà học-giả nước ta ngày nay đều ở như cái cảnh ngộ ấy cả. Đã hầu hết đều ở trong cảnh ngộ ấy thì bảo theo riêng cái mục-đích « học để làm người » mà thôi, tất ít người theo nổi. — Đã thế phải điều hòa cái mục-đích của phái thứ nhất với cái mục-đích của phái thứ ba, nghĩa là đối với phần nhiều quốc-dân ta ngày nay thì học cốt để được sống một cách hợp nhân đạo, được sống một cách xứng đáng với tên người, chớ không phải học chỉ cốt kiếm gạo mà thôi. Học cốt để được sống một cách xứng đáng, nghĩa là học sao cho trong khi mưu-sinh cầu thực, mình không chịu kém người, mình không chịu mất cái phẩm-cách của mình, mình vẫn giữ được cả chí cao thượng, mình vẫn giữ được cái lòng đạo đức ; nếu học được như thế là đạt được mục đích của mình rồi đó. Ô ! đã đành học để làm người, lẽ đó thật là chí lý ; song người ta đang lúc khốn cùng lo đói sợ rét, mà bảo như thế thường ít người theo ! Bao giờ cho quốc dân mọi người sung túc, không phải lo nỗi cơ hàn, thì khi ấy câu « học để làm người » mới có thể thực hành được. Câu « Ấn đã, rồi sẽ bàn triết-lý sau » (Manger d'abord, philosopher ensuite) tưởng có lẽ hợp với tình cảnh nước nhà lắm đây ! Các nhà học-giả có cho là phải hay không ?

B. G

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris ngày 16 Avril 1923

Đồ cây nước

Tin Sán-thanh. — Ở Cao-ly có đồ cây nước. Nhiều người bị bệ

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Viên ngoại-giao bộ trưởng nói có công bố tại nghị-viện nước Đức rằng viên ấy quyết chí thi hành một cái chánh sách kháng-cự trong hạt sông Rhur và chỉ ưng nộp một số bồi-thường vừa với cái sức của nước Đức mà thôi.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 16 Avril 1923

Lời tuyên cáo của quan Poincaré

Trong khi làm lễ khánh thành trận-vong kỷ niệm đại tại Dunkerque, quan Poincaré có đọc diễn văn nhắc lại cái nghĩa khí của thành ấy đã bị phóng pháo một cách dã-dội. Nhân nhắc lại những sự cạnh-tranh ngày xưa của hai nước Pháp Anh, ngài có nói. Cuộc chiến-tranh đã làm cho hai dân-tộc có mối liên lạc mật thiết với nhau, nên những điều nghị kỵ ngày xưa đều tiêu tán cả. Nước Pháp bảo-hộ đường cương giới đối với cái chủ nghĩa đồ bá của nước Đức tưởng không có điều gì đáng làm lo cho nước Anh. Nước Pháp là nước bị tổn thiệt nhất trong buổi chiến tranh mới rồi, đều lúc khôi phục xong cuộc hòa bình, nước Pháp cũng không được như lòng sở vọng. Nước Pháp đã nguyện với linh-hồn kẻ tử-sĩ của mình rằng nước Pháp không chịu để mất cuộc chiến thắng. Nay lại xin nhắc lại lời nguyện-ước ấy. Nước Pháp phải chiếm lấy các khoản bảo chứng trong hạt sông Rhur vì nước Đức không chịu thi hành cho nào. Nước Pháp đã tạm ưng giảm cho nước Đức 100 nghìn triệu thành thử chỉ được những sự bực mình.

Ngày nay nước Pháp nhất định không cho giảm, không chịu bỏ số bồi-thường. Và lại việc chiếm lấy các khoản bảo chứng cũng hợp như lời quyết nghị của hội-đồng Bồi thường.

Xem như việc trả bình trong hạt sông Rhur, thì Đức-quốc nước Đức có thể nộp than được, vì hiện nay không có than trong hạt sông Rhur nước Đức chống đỡ đứng, và lại số than nước Đức có thể nộp số bồi thường được, vì nước Đức mua rất nhiều bằng hóa của ngoại-quốc. Các cơ-quan của nước Đức bề ngoài xem ra vô hại, mà kỳ thực nếu nước Pháp ưng cho triệu hoãn trái khoán mà không yêu cầu các số bảo chứng kia khác, thì nước Đức mưu sự từ chối không nộp đồng nào dân. Hiện nay nước Pháp đã chiếm được các khoản bảo chứng chắc chắn. Nước Pháp không có bằng ở lời hẹn nào huyền mà bỏ các khoản bảo chứng ấy đâu. Nước Đức trả nợ được bao nhiêu, thì nước Pháp sẽ rút quân dần về ngăn nay. Nước Pháp xử trí một cách công minh chính-trực như thế, thì cái danh giá lại to lớn, chớ không có ngại gì. Xem như quan Lourcur đến thăm nước Anh rất hoan nghênh thì rõ. Những lời của nước Đức phao truyền về cái chủ nghĩa đồ bá kia khác nào nước Pháp toàn là những lời vô nghĩa lý cả. Không có lẽ nào nước Pháp muốn chiếm cứ lấy đất sự và đất cái của nước Đức, việc ấy thực vô-lý. Ta cứ để mặc những lời vu vơ không vô vị ấy. Ta cứ tử từ mà thi hành cái chương-trình của Pháp-Bỉ, có quốc-dân và nghị-viện tán trợ cho, chúng tôi cứ yên tâm mà thực-hành. Dẫu rằng có người không biết nghĩ mà chỉ nghị kia khác, chúng tôi cứ thực hành công cuộc ấy để làm cho lợn công việc tu phục các miền bị tàn phá, và khôi phục sự phồn-cường. Nước Đức chỉ mong xem xét có năng không đấy, nhưng thực là mất công không. Nước Pháp, cứ giữ một mực, nhưng không có hợp-động không có khiến chiếm lấy các khoản bảo chứng ấy.

Cuộc thể thao

Cuộc tỉ bóng của các nước mới rồi một bọn người Pháp đắc thắng, bọn người Ái-nhĩ-lan thua.

Capite, ngày 14 Avril 1923

Tin New-York. — Hoover có đọc diễn-văn khuyên nước Hoa-kỳ nên dự vào tòa Thẩm-phán liệt-quốc của hội Vạn-quốc. Ông nói nước Hoa-kỳ cần phải dự vào công cuộc ấy để giúp cho việc khôi phục cuộc hòa bình và dự vào tòa Thẩm-phán ấy cũng không phải tiết là phải vào hội Vạn-quốc.

Tin Los Angeles — Chiếc tàu Nhật-bản tên là *Fidji Maru* đi từ New York đến Kobé bị nổ hoạn. Tàu bèn vội vàng đi đến bến Los Angeles. Một phần hàng hóa trong tàu bị hại. Nhưng tàu không hại mấy.

Cavite, ngày 15 Avril 1923

Tin New York. — M. Florence Allen quan tòa Thượng-thẩm Ohio có nói rằng nước Hoa-kỳ dự vào tòa Thẩm-phán liệt-quốc cũng không có ích cho nước hòa-bình là mấy.

Tin Rome — Hội Thể-thao liệt-quốc quyết định không mời nước Đức đến dự cuộc thể-thao ở Paris trong năm 1924.

Tin Trung-hoa

Ngày 11 Avril 1923

Hương-cảng dặc-điện

Bắc quân ở Đại-sơn-linh đã tiến đóng tại Hồng-mai-linh. Quân Hòa-sùng-Trí trao đường Liên-bình tiến sang Bắc-giang. Quân Cha-bồi-Đức đóng tại Triệu-khánh, Thẩm-quân tuyên-bố giới-nghiêm.

Lữ-Đại vấn-đề

Hơn 4.000 quốc-dân mạc-vấn đã tuần hành để vận-động về việc thu hồi Lữ-Đại.

Trung Nga giao-thiệp

Bắc-kinh chính-phủ đã phái Vương-chính-Đình trù liệu việc Trung-Nga giao-thiệp.

Việc tài-chính

Tài-chính tổng-trưởng là Lưu-ân-Nguyên viết thư nói nếu việc công-trái không thành thì quyết xin từ chức. Lại xin Trương-thiệu-Tăng trình với quốc-hội cần tán thành cho.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Cái lệnh cho Liêu-đốc Nam làm Hồ-bắc tỉnh-trưởng khi đưa đến phó tổng-thống để đông-ấn thì Lê-nguyên-Hồng đổi 3 chữ Lý khai-Tiêu nhưng nội-các không tán thành, cho nên lệnh ấy lại chưa ban xuống.

Bảo kinh quân cảnh

Bắc-kinh quân cảnh thiếu lương đã bốn tháng nay không trả khoản vào dân được. Gia đĩ lại có người phiến-động, không khéo sẽ đánh ra biến loạn.

Tin Tào-Côn

Chính-bọc nộ báo có đăng tin rằng Tào Côn đã phái viên đi kết liên với Tôn-trung-sơn.

Tin Vương-sùng-Huệ

Vương-sùng-Huệ quyết không chịu nhận làm đại-biểu đi sang Quảng-đông.

Tin Bảo kinh

Các yếu-nhân ở bảo-kinh đã phản nhiều bàn vận tải-vật đến Đông-giao-dân-hạng.

Quốc-dân đảng

Quốc-dân-đảng đặt tiệc tại Đại-đông tửu-điếm để hoan nghênh hơn 40 viên đại-biểu các học-sinh-hội ở Bắc-kinh, Thiệu-tân, Sơn-đông, Hồ-bắc, Giang tô, Triết-giang và Thượng-hải.

Một cuộc đấu-xảo trên mặt bể

Mới rồi ở Paris có lập một cái hội tư-bản là một triệu 600 nghìn quan để đặt một cuộc đấu-xảo trên mặt bể trong một hạn tám tháng. Hội ấy đã tậu chiếc tàu *Babia* của công-ty Hamboung-Amérika là một chiếc tàu đóng từ năm 1899, tải lượng được 11.464 tấn. Tàu ấy nay đã đổi tên là *Terre de France*. Tháng Juin này thì tàu sẽ khởi-hành ở bắt-cảng Havre đi đến Lisbonne, Casablanca, Madère, Dakart, Buenos Ayres, Montevideo, Santos, Rio-de-Janeiro, Bahia, Pernambuco, Porto Espagne, La Guayra, Nouvelle-Orléans, Philadelphie, New York, Boston, Québec, Montréal.

Trong tàu có mang đi nhiều thứ tranh và đồ mỹ nghệ. Có riêng một phòng bày các đồ nữ trang và đồ vàng bạc. Bàng trên sẽ để một rạp chớp bóng, chiếu toàn những phim rất đẹp của nước Pháp cho người ngoại quốc coi. Rạp chớp bóng còn tìm cách quảng cáo cho các kỹ-nghệ nước Pháp nữa.

VẬN UYÊN

Bài hành trình đi chơi chùa Hương tích

Ngày xuân được bước thanh nhàn,
Chơi xuân ngoạn cảnh *Hương-sơn* thỏ nào.

Anh em mấy mặt thì bảo,
Tìm phương chẳng ngại lối vào gần xa.

Tình sương ra lới hỏa-xa.
Trong hai giờ đã tới Hà-nam ngay
Đỗ xe bước xuống bến nay
Châu-giang một giải kia tuy ai chèo.
Hoảng suôi gió, nước trong veo,
Thuyền tình ai đó cũng theo một dòng.

Phong lưu lắm thú đào bơi,
Lá bài, câu chuyện liếc trông đã tình
Lần theo lách mước mênh mênh,
Hai bên giải mạ xanh xanh một màu.
Khen ai tạo khéo bấy lâu,
Bức tranh sơn thủy để hầu điểm trang.

Qua bến Đục lại lên đường,
Kẻ sông phố xá cửa hàng cũng đông.
Lần theo Yến-vĩ đi vòng,
Hai bên ruộng lúa, mới đông tràng khô.

Nói non mấy mặt chẳng vẻ.
Hình, Bồng, Tiên Tuyết mấy chẻ khôi *mô*.

Qua Ngũ-nhạc, đến Thiên-trù
Lửa hương đỏ chói, ra-mô vang giới,
Nam trông tự các lâu đài.
Xem ba chỉ nọ tự đời Lê-Hy.
Trăng tự rạng vẻ uy nghi.
Quan Hoàng Tổng đốc nặng vì tờ tâm,
Bỗ dâu mấy cuộc xoay vần,
Non sông mới mặt, xe gần đua chơi.

Đường đi đã một ngày giời,
Toanh-u đồng nọ lại giời chân đi.
Giải-oan chùa đó những gì,
Lên chùa ai đặt, để khi ai vào,
Chùa tiên quan-âm tu trên cao.
Nào chuông khánh đã đánh vào thử nghe,

Lên chùa cửa vông trên kia,
Võng ai mắc cửa, trông ghé sớm người.

Gặp ai nói nói cười cười,
Coo hay cảnh trí của giời chơi chung.
Lần theo thạch động đến vòng,
Đến Hương sơn đồng nhảo trông mới kỳ.

Thợ giời bầy bẩy đặt làm chi ?
Nam-thiên đệ-nhất chữ bia ai đề,
Hỏi ai hương lửa năm khuya,
Cây tiền, cây tiền, để chia bao phiền,
Chẳng qua con mắt thường nhân.
Biết đâu thạch nhũ bút thần điểm tô.
Nài có, nài cũng mê hồ.
Say miền bọa phúc đường tu vụng
Bướng.

Vì người có nỗ giàu sang,
Long nhân giời chứng, giàu sang là thường.

Nếu mà nhem hiểm nhiều đường,
Học kinh tế độ cũng phương giả danh.

Tìm hoa mến thú bồng doanh,
Mà A-việt là hội-viên cũ nhiều tuổi nhất có mấy lời cảm ơn quan Thống-sứ đã họ cố đến chứng kiến việc nhận chức của hội-đồng mới và thưởng

Số phiếu được như sau này :

MM.	Chu-đình Hiến	228 phiếu
	Phạm-x-Nùng	191 —
	Dương-đ Vượng	1 —

Thi thanh-tá. — Bản-báo nhắc lại rằng đến ngày 22 Avril, hồi 8 giờ sáng tại phủ Thống-sứ sẽ mở kỳ thi phỏ thông cho những viên-chức các

Tòa án Đại-hình. — Vụ án Đại-hình kỳ thứ hai sẽ mở tại Hanoi ngày 18 Juin 1923 hồi 8 giờ sáng.

Sau nữa tôi xin nói rằng lần này tôi ra ứng cử, bản tâm không trông cạnh gì, chỉ thấy nghĩ mình là người trong thành phố tất phải có một phần trách

Do Võ Phi Hùng cung HS Pet Ký (6/24) tặng Huỳnh, chiều Bằng Chú - Kho Sách

Một bầu ảo diệu vô cùng,
Đào hoa lưu-thủy khác vòng nhân gian.

Cho hay trí thấy nhân san,
Gót chân Lưu, Nguyễn, bàn hoàn đã quen.

Đã không mê lối thần quyền,
Thiên-thai vẫn đó, mà tiên đâu nào?
Bướng đi cao thấp thấp cao
Tiếng chuông trần mộng tỉnh bao nhiêu người,

Cầu tiên cầu phật ai ơi!
Ngẫm gương kim cổ, xem dòi văn-minh,

Tráng đa như lẽ nhàng mình,
Bút hoa chép lại hành trình trước sau,

Quanh về bến Hát nước sâu,
Tnênh thênh đường cái, dịp cầu trải qua.

Ruổi xe ra đến lĩnh Hà,
Lâu đài rực rỡ, cỏ hoa đón chào,
Kể đi người lại xôn xao,
Bước lên xe điện chẳng bao nhiêu tiền,

Chỉ trong giây phút đến liền.
Đã ra Hà-nội chẳng phiền ngại chi,
Chơi xuân cao hứng những gì,
Vào chùa Hương-tích để thi một bài,

Nôm na lại nối mấy lời,
Thiều-quang chín chục xuân hoài hết bao.

Hương đi lối lại đường nào,
Một thiên quốc-ngữ chép vào rộng biển.

Còn non, còn nước, còn tiên,
Còn chơi Hương-tích, thì thiên còn dài.

Trần-lập Trác.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Avril 1923, giá bạc ở bản Nhà nước định là 0 $ 05

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 17 Avril 1923* : 3 %, 57 15. — 4 %, 1918 80,80. — 5 %, 1915-1916 74,60. — 5 %, 1920 87,42. — 6 %, 88 15.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 18 Avril 1923* : 3 %, 57 27. — 4 % 1918 80,95 — 5 %, 1915-1916 74 95. — 5 %, 1920 87,15 — 6 %, 1920 88 40.

Tin tàu. — Tàu *Amboise* tới Saigon ngày 18 Avril 1923 lối 17 giờ, có chở 250 tối thư đến Saigon và 100 tối thư đến Bắc-kỳ và 30 tối đến Cao-miên.

Ngày lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Quan Toàn-quyền đã ưng cho các công sở đến ngày chủ-nhật 15 Mai này làm lễ kỷ niệm bà Jeanne d'Arc theo như luật của nghị-viện đã đầu phiếu.

Ông Ogrbj Outrey đã tới Hanoi. — Ông nghị-viên Outrey xứ Nam kỳ chính với phu-nhân đã đi 6-10 ô Thanh hoa ra tới Hanoi sáng hôm nay.

Phòng Thương-mại. — Chiều hôm qua lối 5 giờ, các ông hội-viên Thương-mại mới đã họp lần thứ nhất tại phòng Thương-mại để bầu-cử lấy tòa Trị-sự. Quan Thống-sứ có đến chủ tọa.

Quan Thống-sứ đáp rằng ngài muốn lấy tinh thần ái mà thương thuyết với hội đồng hơn là đọc một bài diễn-thuyết dài.

Hội-đồng trị sự mới thì có những ông này :

Hội-trưởng : M. Allemand
Phó — : M. Aviat
Thư-ký : M. Perroud
Thủ-quỹ : M. Larrive

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục nước lề qua, (turbines centrifuges) một nguyên, một cái trục dưới 1200, một cái trục dưới 900 tấn nước trong một giờ lên cao được bảy thước, có để bằng gang về muốn mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphoté ou continu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội.

Bầu cử Báo-kỷ nghị-viên — Việc bầu cử nghị-viên tại các tỉnh nay lại bị đi thêm được những tin sau này :

Tuyển-cử-viên

Dân nghị viên :

Số người có tên bầu cử : 265
— đến bầu : 218

MM Ng-văn Cấp được 54 phiếu
Trần-trương-Giêm 8 —
Phan-liêu-Tâm 54 —
Ng-xuân-Thanh 95 —

Không ai hợp lệ, phải bầu lại.

Thương-mại nghị viên :

Số người có tên đi bầu cử 206
— đến bầu 140

MM Ngô-thế Xương được 32 phiếu
Ng-v-Kinh — 23 —
Trần-bá-Đạt — 74 —

HƯNG-YÊN

Dân nghị-viên :

Khu thứ nhất : Mỹ-hào Văn-lâm Ân thi và Phù-cừ.

Ứng cử có MM. Ng-như-Bích, Phạm-v-Huệ, Ng-huy-Kỷ, Ng-v-Thủ, Trần-đình-Chinh.

Số người đi bầu được 507
MM. Trần-đình Chinh được 287 phiếu
Phùng-v-Huệ 175 —
Ng-văn-Bích 41

Vậy M. Trần-đình-Chinh trúng cử.

Khu thứ nhì : Khoái-châu, Yên-mỹ.

Ứng cử có : MM. Đào-mạnh-Vỹ, Ng-hữu-Tặng, Đỗ-v-Bông, Ng-đình-Kao và Dương-v-Cần.

Số người đến bầu : 387
Số phiếu được như sau này :
MM. Dương-v Cần được 122 phiếu
Đỗ-v-Bông 108 —
Ng-đình-Kao 60 —

Còn 97 phiếu bất thành tự.

Xem số phiếu như vậy thì không hợp lệ đến chủ nhật sau này lại phải bầu lại.

Khu thứ ba lẻ : Kim Động và Tiên-lữ

Ứng cử có :

MM. Mạc công-Sâu, Nguyễn-thế-Đạt, Phạm-x-Nùng, Dương đức-Vượng và Chu-đình Hiếu.

Người đến bầu 422

Quan Thống-sứ đã ưng cho :

Ứng cử có :

MM. Hoàng-v-Tuấn, Cao-ngọc-Loan.

Người đến bầu có 323

MM Cao-ngọc-Loan 292 phiếu
Hoàng-văn-Tuấn 28 —

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phòng bàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Cuộc đua ngựa. — Đến ngày chủ nhật 22 Avril 1923 này ở Hanoi lại có cuộc đua ngựa là cuộc lần thứ năm Chương-trình như sau này :

Giải Consolation :
chạy 1300 mètres

Tên chuồng ngựa	*Tên ngựa*
F. Dieu	Sich-thổ
Nghĩa-lợi	Marco
Roché	Espoir
Bắc-v-ền	Famant
T. D. Tư	Camza
L. R.	Dragon
Ng-huy Hợi	Langson
— d	Azur

Giải Quovadis :
chạy 1400 mètres

F. Dieu	Sich-thổ
Nghĩa-lợi	Maruo
Roché	Béguin
France	Chocolat
T. D. Tư	Thất-khé
Blanche	Chatouille
d	Condottières.

Giải Darling :
chạy 1100 mètres

D. K. Long	Sept Pagodes
Tạ-duy-Tự	Ngọc hà
L. R.	Đông chân
Ng-huy-Hợi	Langson
— d	Azur
— d —	Rigadin
Blanche	Dichlu
— d —	Long cầu

Giải Diane :
chạy 1200 mètres

Tous les jours, de 5 à 7 heures du soir, Dr [illegible] Hôtel de la Paix, buồng số 9, ở phố Dufreuil de Rhin, ngày nào cũng từ 12 giờ đến 1 giờ 45.

470

Một linh thợ làm và chữa khí-giới. — Quan Thượng-thư thuộc-địa đã cho phép mỗi những linh làm khí-giới cho các đội quân Đông-pháp. Bởi vậy quan binh nhận được mỗi, bọng linh thợ riêng ấy cộng thiếu là 22 người. Các bọn thiếu-niên ai đi hơi biết nghề máy hoặc đã theo học ở các trường Kỹ-nghệ Hanoi và Haiphong mà muốn tình nguyện đăng làm thợ khí-giới thì cứ lại bồi tại quan ba chủ sự sở mộ tỉnh Annam ở Hanoi đường Maréchal Joffre (Cửa đông).

Trong hạng tình mới này, các cựu học sinh trường kỹ-nghệ mà đang mộ, thì sẽ chóng được lon cai lon đội ngay.

Những người ứng mộ có thể đăng vào ngạch lục-quân hay là vào ngạch pháo-thủ cũng được, tùy ý mỗi người được chọn lấy.

Đơn xin ứng mộ phải đính một tờ chứng-chỉ của quan Đốc-học trường Kỹ nghệ nhận thực rằng người ứng-mộ biết đọc và biết chữ Pháp và có thể thi đỗ được nghề làm thợ ngoại (Ajusteur). Học trong hai tháng thì những người ứng mộ được vào tập sự trong các xưởng làm khí-giới của sở Pháo-thủ Hanoi.

CÓ BÁN HAY

1 miếng đất để làm nhà, ở phố Yên-ninh, Hanoi, 247 m2.

2 miếng đất để làm nhà, ở nơi đỗ xe điện Bình Hadong, 600 m2.

Ai muốn mua xin hỏi lại số 38, phố Bắc [illegible] Hanoi mà hỏi. 3562

Ngạch võ-tuyển. — M. Ng-Triệu, thư-ký ngạch võ-tuyển nay bổ vào lông-sự trong tàu *Moqueuse*

Ai tin. — Bắc-quân được tin buồn rằng Mme Kiều-Dụng là lệ-thất ở ông Hà-duy-Thăng ở phố Cầu-gỗ, số 78, là thế tại Hanoi ngày hôm qua, đến năng thứ năm 19 Avril hồi 6 giờ sẽ cất đám.

Bản-quán có lời chia buồn với gia quyến.

Hội Ái-hữu Nông-xã Văn-nam. — Mới có nghị định ngày 6 Avril 1923 của quan Thống-sứ Bắc-kỳ duyệt y bản điều-lệ hội Ái-hữu Nông-xã Văn-nam.

Hội này mà lập thành tế nhờ có mấy ông nhiệt-thành về việc tương-tế đã không quản công phu, hết sức trù tính và xin quan trên mới được hoàn bảo.

Vậy có mấy lời chúc mừng hội được vĩnh viễn.

BÁN VỐN

Có một tỉ vải mua cho Hôtel mà không dùng đến :

- Toile métis pour drap de lit sur 220
- id — 110
- Pur fil. 110
- Torchon au mètre.
- Nappage coton blanc vân vân

Nay muốn bán vốn, ai muốn mua hỏi tại bản quán.

Ông Hinh là người chúng ra ứng cử kỳ này mà đã được tráng tuyển lần thứ nhất; ông có quá yêu lại chơi rả tôi đứng cùng với ông một giấy, nhưng tôi tự xét ông là người có tư cách riêng sự không được cùng ông đồng tình đồng chí, nên viết thư trả lời ông xin tây tiện việc ông; về phần tôi đã có ông Phàng-bá-Nghĩa là bạn thân tôi cũng ra ứng cử; ông Nghĩa nỗ đỡ ra ứng cử là vì tôi và các bạn thân chúng tôi đều muốn cho chúng tôi cùng đứng một giấy.

Tiếp theo đây ông Phàng-bá-Nghĩa xin có nhời cảm tạ riêng các ngài có quyền bầu cử, xin các ngài lượng xét cho.

Theo lời ông Ng-đức-Thuận, tôi xin có mấy lời thành thực cảm tạ các ngài có quyền bầu cử đã bỏ phiếu bầu cho tôi được 118 phiếu, tuy không đủ số trúng cách, nhưng cũng đủ vẻ vang cho tôi lắm, vì lần này là lần thứ nhất tôi ra ứng cử, về lại gặp những sự tranh cạnh đề lên làm ngăn trở việc bầu cử mới sợ cũng bằng.

Lần này tôi ra ứng cử thực không phải là tranh cạnh với ai, trước là muốn được lòng bạn, sau giữ một phần đầu trách.

Những việc đáng tiếc xảy ra trong khi bầu cử ngày 15 Tây vừa rồi chúng tôi cũng đã ngờ trước, vì trước ngày bầu cử có mấy ông tai mặt nhiều lần đến nói với bằng hối tôi giục tôi nhường cho, lại còn hứa hẹn nhiều tiền tài nữa. Các ông lấy tinh thế tưởng là tiện việc, song điều các ông sở-cầu đối với tương lâm tôi, tôi quyết là không thể nhận được, trước là để cho được như ý sở nguyện, sau là không để phụ lòng của các ngài có quyền bầu cử quá yêu đã hứa sẽ bỏ phiếu bầu cho.

Nay hai chúng tôi xin có mấy lời thành thực cảm tạ 161 ngài đã bỏ phiếu bầu cho chúng tôi kỳ bầu cử vừa rồi, và xin trình các ngài biết hai chúng tôi đã rút đơn sáng hôm 16 Tây không ứng cử lần thứ hai nữa.

Kính tạ
Nguyễn-đức-Thuận
Industriel
18, Avenue O'deanhal

Phàng-bá-Nghĩa
Directeur
de Magasin « Sâm-Hưng »
88-90-92, Avenue Paul Doumer
Haiphong

3574

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bầu cử Bắc-kỳ nghị-viên — *Lời cảm ơn* — Thưa các ngài,

Việc bầu cử Tư-vấn nghị-viên vừa xong, vậy lời trước nhất của tôi là lời cảm ơn các ngài có quyền đi bầu cử đã quá yêu báu cho tôi 161 phiếu.

Tuy không đủ số chiếu phần (kém 8 phiếu), nhưng số 161 phiếu đó cũng đủ vẻ vang cho tôi lắm, vì lần này là lần đầu tôi ra ứng cử mà được ngần ấy phiếu bầu cho, cũng tỏ ra rằng tôi được đôi chút tin dụng ở trong thương trường thành phố ta vậy.

Kể trong kỳ bầu cử ngày 15 Avril vừa rồi, về đường cách mệnh, có xảy ra nhiều sự đáng tiếc, đó hèn, nào cướp giựt phiếu, nào giảm dọa ẩu đả, cái thì đoạn còn đỡ lấy đối với người can đảm thì không bề gì, nhưng đối với những người hiền lành thì cái thì đoạn ấy có thể áp chế mất quyền tự-do được

Vậy việc bầu cử hôm 15 Tây vừa rồi, về đường mon-bai có thể gọi là không công bằng được.

Tôi cứ nhẫm nghiệm mãi, chẳng nói chẳng rằng!

Năng Vi-viên đã đi rồi, tôi thấy quanh mình không có ai, liền hé mắt ra rom xem, thì thấy nhà có nằm gian, mở hướng đông ; hai gian buồng, một gian bếp, còn hai gian thì ý chừng chỗ đó là nơi tiếp khách, vì rằng tôi thấy ở đó có hai người đàn ông đương uống rượu với nhau : một người râu rậc bọc phơ, còn một người râu đen mất hoắm.

Bấy giờ khí giới nồng nực, trong nhà hỏi hâm xông mùi lên, chỉ tôi nằm lại kêu rằng một giới, trong mình bứt rứt khó chịu quá !

Ngay lúc đó người rậu đen đứng dậy, tôi lại nhẫm mắt lại, thì người ấy liền đến cầm tay tôi xem mạch, bỗng rừng rộ mà rằng :

Phàm người ngộ gió, chân tay tất lạnh buốt như tiền, sao người này chân tay lại nóng, mà quái thật ! mạch thì chẳng khác mạch người khỏe chút nào.

Người rậu trắng liền nói :

Hay là đã bồi rồi, thuốc vào tất khỏi, nói xong hai người lại về chiếu rượu thì-thầm nói nhỏ với nhau. Tôi hết sức nghe kỹ mãi thì thấy người rậu trắng nói :

Việc ấy xử-trí thế nào cho ổn-thỏa được. Lão đó người rậu đen lại ghé vào tai nói gì, tôi không sao nghe được nữa. Một lát, người rậu trắng nói to lên rằng :

Đừng làm ! Lại chết giết nữa !

Người rậu đen nói :

Dịp may hỏ phí, sau này cần dân cho được, về chẳng việc đã muời phần chắc chắn, chỉ đợi hai chúng mình quyết định đó thôi.

Tôi nghĩ thầm: Thôi chính phải rồi ! hẳn chúng nhóm bàn chuyện xử-trí những của đã lấy trộm. Vào bang bắt được hàm thì ! vai về biết bao.

Đương lúc đó thì hai người vẫn cứ bàn nhỏ với nhau, tôi chỉ nghe thấy người rậu-trắng bảo người rậu đen rằng :

Thế mà ổn à ?

Người rậu đen rằng :

Cứ như tôi đã nói.

Người rậu trắng lại nói :

Nếu xong thì thật phúc quá cho anh em mình, đến đây thì dẫn nói nhỏ tí mãi đi, rồi lại ghé tai bên thằng nhỏ trộm-bịch chưa quyết. Lại một lúc, người rậu trắng nghiêm giọng mà nói :

Đó mới bền mặt, làm sao cho lọt được bây giờ ?

Người rậu đen nói :

Thì cứ như cái mẹo đích ấy, thế là trăm việc đều xuôi. Tôi nghĩ thâm ; Không biết chúng bàn gì thế !

(Còn nữa)

Số 28

NỮ-TRINH-THÁM

TRUYỆN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh thám, khéo đem cái tâm tư tình một cái thảm-đoạn khảm ngoan, đổi đường thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thám thính tình bọn quân sen cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vốn chiu tình-anh trói đất ; đứng nghĩ lòng lan tình huệ không bằng đám lược nam-nhi.

Tôi nói :

Không ! chỉ ở đây mà giữ sao được chúng. Về giữ được nữa thì Phúc-tuyền cũng Tào-tam thông mưu nữa. Lấy gì làm chứng có bây giờ, chỉ bằng . . .

Nói đến đấy, tôi sẽ ghé vào tai năng Vi-viên nói nhỏ mấy câu, năng Vi-viên vỗ tay mà rằng :

Kế ấy diệu đấy.

Tôi cùng năng Vi-viên, lại đổi ăn bận làm hai người con gái, đi qua cửa nhà Mỗ phúc-tuyền. Tôi bỗng đứng ngất người ngã ra, vật đầu vào của đánh thình một tiếng. Năng Vi-viên giật mình vừa khóc vừa gọi. Trong nhà có một người tuổi trẻ mở cửa ra hỏi :

Cái gì thế ?

Năng Vi-viên vẫn khóc không trả lời. Người tuổi trẻ rồi giận mà rằng :

Cái lội cái nợ ở đâu thế này ! nhà người ta phải là chỗ cho chị khóc người chết. Cút ! Cút ! không cút tao đạp cho mấy cái bây giờ. Bên lại có một người tuổi trẻ đi đến, đứng chân lại hỏi con-cớ vì dân ? Năng Vi-viên cứ nức nở khóc hoài, không hề đáp lại.

Người trẻ tuổi mở cửa lác trước, đức-lác không dám mềm, năng Vi-viên lại càng khóc dữ ! Người trẻ-tuổi đứng bên đường thấy tôi nằm lăn dưới đất, liền nói :

Người này tắt là ngộ gió Nhân lấy tay đặt vào trán tôi, thấy nóng, lại ngắc hơi thở rất mạnh, liền bảo người tuổi trẻ kia rằng :

Người này còn chữa cho sống được. Anh đừng nên thúc-giục người ta Nhân hỏi năng Vi-viên rằng :

Sao ! Sao thì bảo, đừng khóc !

Năng Vi-viên cứ khóc mãi, làm cho người ấy phát gắt lên mà rằng : —

Cái chị này mới hay chứ ! Người ốm chết, thì khóc mà sống lại được hay sao ?

Năng Vi-viên liền gạt nước mắt mà rằng :

Nó là biểu-muội tôi đó. Tôi mới ở Vô-tích vào chơi nhà Di-mẫu tôi, Di-mẫu tôi sai tôi đi với em vào trong thành. Chẳng may cơ sự thế này, nếu Di-mẫu tôi biết ra, lại bảo tôi giết em đó.

Người trẻ tuổi đến sau nói :

Nó ngộ gió chết, việc gì đến chị mà lo. Và chẳng đã chết đâu ! còn có thể chữa cho sống được. Nhân hỏi năng Vi-viên rằng :

Thế chị người ở Vô tích à ? Sao nói tiếng Thượng-chu ? năng Vi-viên rằng :

Không ! tôi người Thượng-chu, nhưng lấy chồng về Vô-tích. Nhân về thăm thân-phụ tôi yếu ngặt, vậy thuận đường vào thăm Di-mẫu tôi, Di-mẫu tôi nhân cũng cho biểu-muội tôi đến thăm, hai chị em nhân cùng đi một thể. Chẳng may gặp ra cái tai-vạ này.

Người trẻ tuổi nói :

Chị đừng lo, bệnh người này chưa đến nỗi chết. Để tôi gọi hộ một người, cũng biểu-muội chị lại về nhà Di-mẫu chị, có được không ?

Năng Vi-viên ngẫn-ngơ nói :

Tôi nẻo đường xa, đi tôi chỉ sợ biểu-muội lại cầm thêm, nỡ không khỏi thì Di-mẫu tôi lại đổ lỗi cho tôi đó !

— Thế thì hãy nói với ai gần đây, tạm đem người này vào nhà người ta, còn chị thì kíp về nói với Di-mẫu chị, mời ngay thầy-thuốc đến, có được không ?

— Nhưng biết vào nhà ai bây giờ ?

— Tiền thì được cả đấy ! chị ơ.

— Vâng ! nếu ai có bụng nhân-từ, cho hiểu muội tôi nằm nhờ, tôi xin trả một đồng bạc !

Người tuổi trẻ mở cửa trước thấy nói đến tiền, ra chừng tiếc rẻ, liền nói :

Nếu vào ngay nhà tôi đây thì đỡ phải đi xa một chút. Tôi thấy vào hỏi thân-phụ tôi xem sao ? Nói xong liền đi vào, một lúc có một ông già ra hỏi rằng :

Có muốn cho người yếu nằm nhờ ở nhà tôi ấy ? Được ! chưng cái cần cho yên đông bạc thì phải có thật đấy nhé !

Năng Vi-viên thấy rằng : Thế nào cũng xin ở mọc. Ông già liền bảng lòng ngay. Năng Vi-viên cõng tôi lên vai, ôm ghì đầu vào, đặt tôi nằm lên trên một chiếc phản gỗ. Năng Vi-viên vỗ tôi mà bảo rằng :

Biểu-muội cứ nằm yên đây nhé ! Chị về lát nữa Di-mẫu sẽ lại nhé !

TRUNG BẮC TÂN VĂN

ĐỒNG-HỒ
ĐỜI THỨC KIỂU PHÁP
Máy kỹ mà thường bóng

LẠNG-SƠN

Một buổi đi chơi Tiên-thành. — Gặp buổi trời xuân êm ái, bỉ nhân được dịp nhàn đi ngoạn cảnh Tiên-thành về đình Lạng-sơn lấy làm khoái lạc lạ thường. Kia động chùa [illegible] đến bàu ít quá, trong hơn hai nghìn người có quyền bầu cử, chỉ có hơn bảy trăm người đến bỏ về mà thôi, mà trong bốn ông ứng cử lại chia ra làm hai cánh, cho nên phải bầu lại. Sự bầu cử mà có cạnh tranh, phải bầu đi bầu lại là thường, không ai ra sự cạnh tranh của người mình có

VIỆC KINH-ĐÔ

Bổ nghị luật lệ tập biên — Nay có ông Quang lộc-tự-thiếu-khanh lĩnh Hình bộ viên ngoại Trần-đình-Các và ông Quang-lộc-tự-thiếu-

ÔNG FERRIEZ Ở THANH-HÓA

Muốn dùng những surveillants để trông nom về việc giồng cao-xu tại Cambodge và tại Saigon, ai muốn xin thì gửi giấy cho

Đào-đình-Mai dit Kim-Diên

Cơ-xá-nam (Bến phà Đen)

HANOI

Nay tôi mới mở xưởng, có

ĐỒNG-HỒ
BÁO-CHẾ
KIỂU PHÁP
Bộ máy kỹ thuật thượng hạng
Mặt đồ kim cô chất đa-quang
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá : 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU
A. PERROUD (Nhà xanh)
36, Phố Paul Bert — HANOI
2009

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :
Chữa bệnh đau ngực, rát phổi, ho khan, hồ ti vi, văn vân ; người ta thường mắc phải trong mùa nay.
Thứ dầu nguyên : 1 $ 75 một lít, 0 $ 90 nửa lít.
— viên : 0 $ 90 một lọ, dùng uống được 12 ngày
Bán tại hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi.

Bộ máy tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm !
Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-rát). Đau khắp cả thân-thể, rau-dầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỏ ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thư mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0 $ 60 một lọ. Thuốc này đã cứu được vô số người ! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.
Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi.

LẠC ĐỐI CHỖ Ở
Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quên báo, nhớ lại thế nào thì biên rõ rằng thế đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) tiền tem cũng được) để chúng giấy quên khảo.
Nếu ai không gửi tiền theo thì sẽ để nguyên như số báo phải nhỏ nặng hơn.

Một buổi đi chơi Tiên-thanh. — Gặp buổi trời xuân ấm áp, bỉ nhân được dịp nhàn đi ngoạn cảnh Tiên-thành về dinh Lạng-sơn, lấy làm khoái lạc lạ thường. Kia động chùa Tiên, nọ hang Tam-thanh, thực là ngoạn mục cho khách du lịch thời nay. Cảnh thiên-nhiên ấy đã trải mấy phen dâu bể mà vẫn còn đi tích lại tới nay, nhờ ơn Bác-hộ hết lòng khai thác, mở mang đường sá, khi đường lên núi Chợ-chết, nọ lối lên núi Văn-vì trông lại càng thêm về phong quang. Khi đăng lâm đã cực mục rồi, đến ngọ thời vào phố Kỳ-lừa tìm một nơi thú điểm, muốn mượn chén rượu cho thêm vui, cái giữ vị bẩn rượu nếm bèn nay thử nếm qua cho biết cái hồng thú của chốn vì sao đến nỗi mất vui quên hết lối ai dận dò. Đang lúc ấy ngửa xe dìu dập hoa cỏ, chợt thấy lũ áo xanh vào ở đem. Bác điểm chỉ chúng tay giao tiếp, mà bọn kia là bảo mục thổ nhân, khách chủ ra chẳng quen biết đã lâu, liền chạy ra bắt tay liền hỏi mỗi câu rằng : « phát sở chết ». Bọn kia nét mặt buồn rầu đáp rằng : « chết ! chết ! cái này chết rồi, mất con bò, mất con trâu, mất cả con ngựa rồi.

Bỉ-nhân lấy làm ngạc nhiên liền hỏi duyên cớ ra làm sao. Chúng đáp : bị bệnh dịch gì đó ạ. Bỉ nhân lấy làm kinh ngạc hỏi ; Bắt biên bỉ này tuần phòng cấm một lắm mà sao lại sảy ra sự thế ? Chúng đáp : bọn cướp này nó có đánh trống mà lấy ở trước mặt người ta, từ người giữa cho chí người mặt đỏ nó nhặt nhanh cả lũ một xu đi thượng sách sành sanh với cho đầy tới tham. Bỉ-nhân nghe thấy cảm chuyện đi ký làm vậy, liền trả tiền rửa điểm ra chợ xem bọn cướp lấy thế nào. Vừa chợt đến đầu phố đang buổi chợ đông, nghe tiếng nhà chúc của Trung-hoa xướng inng inh ỏi, trông vào quán chợ thấy bọn tuồng tàu ở trên sân khấu đang ra trò Lục-sỏ ; đối ngạn có đình (là phủ hình tỉ) là hội quán Hoa-thương, ngoài cửa trương đăng kết thể kể ra người vào rầm rập như nêm, tưởng rằng tế-lễ chi đó, mới rời gót xem qua, thì thấy cuộc đồ bác rất là kịch liệt, kia bán phán thán, no chiếm sóc đứa tuổi lỏi, sóc sắc, đồ chỗ v. v... toàn là những Khách trò chuyện-môn làm chế bọn cả. Kẻ được người thua, con bọm thắng keo, lời thô tiếng tục inh ỏi. Ngoài chợ quang cảnh bi-trang, trong đình phu mũi bỉ hình, lác bỉ-nhân liền ngồi ngay ra những lời của bọn ác xanh mới rồi thực là dịch thực. Thế mới biết mưu anh chả sông thực là thâm độc thật. Từ xưa đến nay giờ nằm nào cũng vậy, cứ hội đồi phảo ở kỳ-lừa xong thì chả sông bạc xin phép quan triều một tháng bắt tuồng tàu để cho thiên-hạ xem không mất tiền cho vui, quan trên ngỡ rằng lòng thực thà tử tế của chả sông mới cho phép hát, chứ không ngờ là lòng quay quắt của người Hoa-kiều gian lợi, nó thả con sán sẻ để bắt con cá vàng, tiếng đồn đại khắp chợ thì quê, ngỡ bẽm hang công đến rồi nhao đi chơi hội, xem hát tuồng tàu không mất tiền, kẻ rong trâu, người ruồi ngựa, nơi ôm ấp, chỗ dắt già đề đến góp mặt mua vui. Lợ gì thói dân ta, miễn tham bẻ tiếng hơi đồng thì mê, được bàn ăn, than cay gỗ, thực là gánh vàng đem đổ sông Ngô. Thảm chi các cô bán hàng nước, các thím bán rượu bia gốc lối cũng chui vào cuộc doanh thâu kỳ cả ; làm lồng mới xử cung liều, các thím mìn thừa cơ rập riu cánh chiêm lá gió, khiến cho đến nỗi giai mất vợ gái bỏ chồng, thực là thâm độc quá. Dẫu chính phủ có cho cảnh-sát cấm phòng nghiêm ngặt, nhưng mà lối xuyên sơn chúng đi sao tường thì tài nào tuần phòng cho xiết được. Ôi ! có hoa non nước phong cảnh thực có chiều người trong buổi trang du, nhưng những điều trông thấy như kia lại khiến cho lòng người ngậm ngùi vô hạn vậy.

D. D. H.

NAM-ĐỊNH

Bầu cử nghị-viện. — Hôm chủ-nhật 15 Avril, tỉnh ta đã bầu cử các ông tư-vấn nghị-viện. Cùng một hôm ấy, ở tại sở, chia ra làm hai phòng, một bên thì bầu một ông đại-biểu cho huyện Mỹ-lộc và một bên thì bầu ba ông thương-mại nghị-viện.

Về bạt Mỹ-lộc thì M. Hà-duy-Thăng, được nhiều người bầu hơn, cho nên đã được trúng cử. Còn bầu thương-mại nghị viện, mà bốn ông đứng cử thì mới được một ông đề về bản, còn ba ông nữa bắt cộp, lộ, cho nên đến chế-chát sau phải bầu lại. Sự phải bầu lại như thế là tại người đầy thẩm quyền đến bỏ về mà thôi, mà trong bốn ông ứng cử lại chia ra làm hai cánh, cho nên phải bầu lại. Sự bầu cử mà có cạnh tranh, phải bầu đi bầu lại là thường, nhưng xé ra sự cạnh tranh của người mình có nhiều cái không đích đáng làm cho các quí quan phải khinh bỉ. Vì phần nhiều những ông ra ứng cử làm đại-biểu cho hàng nghìn hàng vạn con người, đã không đủ tư-cách, lại dùng những thói gì-mán để cho được nhiều phiếu. Xem như hôm qua, trong bốn ông ra ứng cử thương mại nghị-viện có một ông không biết vì lẽ gì mà hàng phố không ai muốn bầu cho, bởi vậy ông ta đem « tân tài » ra đánh các ngả những người đi bầu để « khám vè », những phiếu nào không có tên ông ta thì bọn lâu la đứng ngay lấy, đưa cái khác ra, hay là gạch tên người khác đi, biên tên mình vào. Làm còn nào có lén lút cần lòa Sử cho đến các ngả ba, chẳng khác gì một đám phường chèo, một sòng đỏ bác, đến nỗi về sau quan Công-sứ thấy nào động quá, phải cử một người sen đầm tây, hai người lính sen đầm An nam và bốn người lính cảnh-sát mới giữ được người đi bầu cho trật tự.

Những nhà có quyền đi bầu người mình phần nhiều còn cho sự đi bầu là một việc bắt buộc, chứ không phải là nghĩa-vụ, cho nên người ta ứng cử, hết cả người này hay là người đó, họ người nào bầu người ấy, chứ không biết chọn người xứng đáng ra làm đại-biểu cho mình, mà người ta cho là sự bắt buộc cũng có lẽ phải, nếu nói là vì nghĩa vụ mà phải đi bầu thì đã thấy những ông đại-biểu làm được việc gì có lợi ích cho dân hay là cho người buôn bán, chỉ thấy gẫy sức là phải đi bầu, nói ngay như tỉnh Nam ta, có người phải đi 2, 3 mươi cây-lô-mét mới tới đến tỉnh, có người phải đi cách đò cách giang, vừa đi vừa về hai ba ngày, ăn đợi nằm chờ vừa mất thì giờ vừa mất tiền lộ phí, đến nơi, vào chỗ bỏ phiếu lại bị xô đẩy đầm đá, cho nên ai đưa cho cái phiếu cũng cầm, ai muốn đổi cái khác cũng kệ, qui hồ bỏ xong phiếu thì về cho sớm, may thì còn được bữa cơm, sướt xe, khỏi lỗ vốn, nếu ông nào ra ứng cử cũng lấy nghĩa-vụ mà ra thì thật là thiệt thòi cho những nhà buôn cử ở xa, vậy ta mong rằng đến lần sau nhà nước cứ cho ở đâu bầu đấy, nghĩa là hàng phố thì bầu hàng phố, mà nhà quê thì bầu nhà quê, chứ đừng bắt những người buôn bán ở các phố huyện phải về tận tỉnh mà đi bầu thì phiền cho dân lắm mà phiền cả cho người ra ứng cử.

Một người đi bầu lại cẩu

Lời cẩm-tạ. — Không giấu tỏ cái lý-lịch, các ngài cũng đã thừa biết tôi là một nhà nông-thương chuyên thương về đường thực nghiệp, không dám xa vọng những sự cao kỳ. Nay nhân gặp kỳ bầu cử Thương-mại nghị-viện, anh em bè con trong thành phố nài ép ra ứng-tuyển, thực khiến cho lòng tôi cảm động cái thịnh-tình mà thêm phần vân lắc dạ.

Ra ứng-tuyển gánh đỡ bảo-cử, là lấy ở nhiệm-vụ, chứ không phải ở hư-danh cùng tư-lợi, kim-tiền thời-đại này mà tôi cũng được những ngài có bản nhiệt-huyết bỏ cho tới 160 phiếu, tuy không trông tuyển song cũng xin có mấy lời chân thành cảm tạ.

Nguyễn-văn-Liên, tức Nam-thái
3575 biệt tự

Trường Trương-minh-Sanh. — Mới đây, ông Trương-minh-Sanh có được phép mở một cái trường Sơ-học và Trung-học ở thành phố Nam-định. Đến ngày 1er Mai này thì khai trường. Ông bà nào muốn cho con đến học vào lớp Sơ-đẳng thì gửi đơn cho ông Nguyễn kim-Thiều ở phố hàng Song, số nhà 79 : còn ai muốn xin vào lớp Thành-chung thì gửi lại nhà ông Hoàng-kim Ngọc, số 11 phố Paul-Bert, Lớp Thành-chung này sẽ có cả thầy giáo tây, cả thầy giáo ta dạy. Học-trò muốn ăn ở tại trường cũng được.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi báo-quán, thì nhớ biết rõ tên ở tờ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quên kỳ, để cho người làm để tìm kiếm. Xảo nếu ngài thường hay kỳ tên vẽn vẹn, hoặc thấn quá, không cho đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Bổ nghị luật lệ tập biên. — Nay có ông Quang lộc-tự-thiếu-khanh Hình Hình bộ viên ngoại Trần-đình Cẩn và ông Quang-lộc-tự-thiếu-khanh lĩnh Cơ-mật-viện chủ-sự Nguyễn-Kỷ chung nhau kê-cứu các lời bổ-nghị của Liên-triều từ năm Khải-định thứ 7 trở lên thuộc về các ban-môn kiểu-ngữ án-hiện đã hay giờ hiện đang biến dụng, làm lại chép làm một quyển, để các bổ-nghị sau bộ, gọi là « Bổ-nghị-hiện-hành » tập biên » trình viện Cơ-mật xin tâu cho phép ban ông ấy in ra để hành-dụng.

Viện Cơ-mật tâu lên, đã mông ơn Hoàng-thượng chuẩn cho rồi. Quyển sách này chẳng những lợi-ích cho các quan văn, võ bản Nam-triều mà thôi, còn như các quan tăng-sự bản Bảo bộ, nay nhờ ơn hai Nhà-nước đã thưởng thọ viện-hàm, nên xem cho am tường mà cho đến các thầy chánh, phó Tổng và lý-trưởng và nhất bản quốc dân ai cũng nên xem để khi ra làm việc đối khỏi người ta nhiễu-nhương.

Quyển sách ấy một phần chữ nho, một phần quốc-ngữ, đóng lại làm một, nay mai xuất bản, chắc sẽ được đồng bào hoan-nghênh.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngồi ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc gì cũng được.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

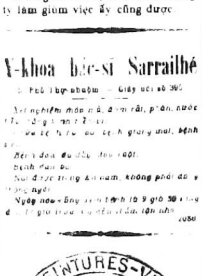
Cựu Phó Thực nhuộm — Giấy nói số 396

Nội nghiệm môn các bệnh đàn bà, con gái, phổi, nước tiểu, dương mai, lậu.

Bệnh đàn bà, đau bụng, kinh nguyệt không đều, khí hư, bạch đới, sinh dục không thụ thai, bệnh dương mai, bệnh lậu.

Sinh được trong khi mang thai, không phải đau và không nguy hiểm.

Ngày nào cũng có thể tiếp từ 10 giờ 30 đến 12 giờ và từ 2 giờ đến 5 giờ chiều, trừ ngày chủ-nhật.

Hiện tại ông Đỗ-Thức tức là ông CHU-VĂN-NINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot số 115 có nhà may nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2010

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bản-hiệu mới về và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thiếu, kiểu đèn, kiểu giấy cuốn văn văn.

Lại có nhận bán truyện
SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN
của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Vẽ tranh, nhận in và bán đồ truyện Tàu
75, Phố hàng Bông, Hanoi

Muốn dùng những surveillants để trông nom về việc giồng cao xu tại Cambodge và tại Saigon, ai muốn xin thì gửi giấy cho biết là bao nhiêu tuổi và đã làm ở đồn-điền nào chưa, hoặc muốn hỏi điều gì thì đến tại nhà ông Sẹy ở Thanh-hóa mà hỏi.

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẤY
số 43, phố Le-Điều (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng qui-khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

Đồng-hồ treo và để
MAY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM
Máy chạy lâu hơn đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ nứt
Mỗi cái 15 $ 00
Cước tính thực tế
TONG-YUNE-TAI
89, Phố Hàng Ngang — HANOI

KEM BERTHUIN
Pachod Frères & Cie

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ
Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư,
Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON
Giá mua đồng niên : 5 $ 00
Thực là một tập báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất dễ dàng lý-thú.

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu-phách-tán này, rất thơm, sạch mát mà chóng khỏi bất cứ trẻ con người lớn. Từ mọi thứ lở sâu quảng sâu xuống rất châm công khoẻ, thêm liền ăn tại, thối tại. Các chứng lở ngoài da, hôi đến khắt cả, lọ nhỏ giá 0 $ 30, lọ nhỏ giá 0 $ 10, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu một tinh chế ra cả, mà kỳ Bội-chợ Hanoi vừa rồi bản đường các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiệm đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã lần-lượt có bán bộ như sau này : hiệu *Mỹ-Đình-Tư*, 136, phố hàng Bông, số bán buôn 15, 60, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hòa-Đường*, 62, hàng Bông, nhà to *Đông-Hanh Ân-quán*, 82, hàng Gai, nhà to *Thực Nghiệp Ân-quán*, 81, phố Rì Hoàn-Kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán cao-lâm và hiệu *Tinh-Hợp-Thành*, hiệu *Hanh-Hoà-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12 hàng Đào, hiệu *Vạn Xuân-Đường* tân. 13, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia-Long*, 18, ở 8 Tiền-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 69, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 và hiệu *Bảo-Hợp*, 37, phố Chợ nhiều cô, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Ha-trung, hiệu *Phương-Đình*, 100, Cửa gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27, hàng Bát-đàn, hiệu *Hanh-Nhân-Đường*, 51, và hiệu *Hưng-Tường*, 53, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố Khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ien* 28, hàng Sũng Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Yên thái tiu. Yên hay, hiệu *Đức-sương* phố Việt lợi, tỉnh Vĩnh-yên, hiệu *Đức-Phong*, 106, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp phẩm Phúc-yên, hiệu *Xuyên-Chi* sắp may đo tỉnh Vân-nam, hiệu *Tai-Chương*, 41 Wuay lot Hong-kong. Các nơi xã trên có bán bộ cả thuốc thấy tro người và các thuốc sản đặng khác nữa, đều cùng hiệu cả. Xin các qui-khách chịu cho.

Đại diện VĂN-XUÂN-ĐƯỜNG
85-2 đ, phố Tiên-an, Bắc-ninh (Tonkin)
Cẩn bạch

TRUNG BẮC TÂN VĂN
THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Do Võ Văn Thành Sưu Tầm Và Kính Tặng Thư Viện Hà Nội (6/7) - Tham Gia Và Đóng Góp Ý Kiến Cùng Chúng Tôi Tại Diễn Đàn Forum Chia Sẻ Tài Liệu Cho Sách Xưa

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong ống niệu-tiện, bàng quang, quả-thận về lâu cho thực mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đi lẫn nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, Quanh ngày chỉ uống mấy viên trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rồi rày những vật ban đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mỗi mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, bớt buốt, và không cho từng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra lẫn ngọc hành, bàng quang, quả-thận, và chuyển sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại cứ chuyển sang chân-huyết, lần sang qua thận mà sau lại chữa lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mỗi phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể mạnh tranh với đời được.

Ở các hàng bán-chữa còn lẫn số bán ra

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ CÔNG HIỆU BẢN

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

THUỐC HOÀN TỶ

GRANDS MAGASINS REUNIS

Chủ nhật mồng một tháng tư tây và những hôm sau nay :

CÓ RIÊNG BÁN NHỮNG ĐỒ DÙNG NHƯ SAU NÀY :

Vương quốc, vương hạt, chiếu cói, giường tủ, đồ hàng sắt và đồ điện khí

Có quạt máy hiệu MARELLI mới sang

GIÁ THỰC PHẨM

Có nhiều thứ rượu nhỏ bán giá thực rẻ hơn các hiệu khác.

Xin xem giấy khai giá và chỗ bày hàng

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Ai có bệnh nên biết hiệu «Tam-tình y-quán» ở phố «Mũ mấy», số nhà 91, Hanoi. Mạch lý bệnh cẩu biết dịch các ; chữa đủ các chứng bệnh, bệnh nguy-trọng, bệnh đã lâu, chữa khỏi được nhiều, hoàn tán cao đan cực tinh tế thần hiệu, để qui-khách sử dụng. Xa xôi viết thư về kể bệnh, bản-hiệu gửi thuốc đến ngay, gửi cách lĩnh hóa giao ngân ; qui-khách mua buôn thì tính hạ giá. Ngoài trong qua không có tiền xin thuốc cũng cho.

Con các thứ thuốc đặc biệt rất thần hiệu ai nông cũng khốc :

Bách trọc, dương mai ba-am, trĩ, lậu, nổi chùm 1 đồng ống thuốc 3 hào, thuốc thứ 2 hào.

Đàn ông mộng tinh, di tinh, tiểu tiện lường tinh, hoạt tinh, đau thắt sinh nước, hoa tinh, hư tinh, bất tinh, ; thứ chữa cũng, mỗi chai 2 đồng.

Đàn bà kinh nguyệt không đều, hoặc kinh thấy ra nhiều sinh đau bụng, thắt dầu, đau lưng, không đẻ, hay có đẻ không nuôi, mỗi chai 1 đồng.

Bằng huyết, lệ huyết, tiện huyết, mỗi phòng 2 hào.

Trẻ con sốt, ho, kinh, đàm suyễn, là lị sán cứu mục, đau mắt mảng mộng, mỗi chai 2 hào. 2087

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hòn không có phụ chất nhiễm trùng

Mỗi hoàn 0,50 ; (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Ở PHÁP QUỐC LẠM

Trừ tại : 6 Rue de Penthièvre — PARIS

Chez et Médecin-Pharmacien Diplômé, Docteur ès Sciences, Lauréat des Facultés de Médecine et de Pharmacie de Paris, Médaille d'Or, Membre de plusieurs Sociétés Savantes, Médecin-Major de 1re classe de réserve, Ancien Interne des Hôpitaux de Paris, Ancien Chef de Laboratoire à la Faculté de Médecine de Paris, Ancien Préparateur à l'Institut Pasteur, Ancien Chef de Laboratoire à l'Institut Pasteur de Lille, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Saigon, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Hanoi, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Haiphong, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Tourane, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Nha-Trang, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Qui-Nhon, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Thanh-Hoa, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Vinh, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Hué, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Phnom-Penh, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Battambang, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Cham, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Thom, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Speu, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Takeo, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kampot, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Som, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Pursat, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Chhnang, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Thom, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Speu, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Takeo, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kampot, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Som, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Pursat, Ancien Pharmacien Chef de Service à l'Hôpital Militaire Pasteur de Kompong-Chhnang

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mửa thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái gan dầu-bổ về dưỡng chất-bổ là ở trong ra cả, mà chỉ vì lấy những nguyên chất của dầu gan cá thu mà làm thành một viên nho nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu; không còn thứ gì thay vào dầu gan cá thu được là thứ sắc thực sáng, nước thực trong.

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng khác gì những thứ dầu cá đựng chai vậy, nhưng có bọc ngoài để uống cho khỏi thấy mùi tanh. Như thế thì những người đau sẽ được dùng nguyên chất dầu cá.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$90) chín hao, mà dùng lại được những 12 ngày

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phụ trạm để nhận hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 54, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán dầu cá bọng đựng chai và bọng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1$75) một chai lít, chín hao (0$90) một chai nửa lít mà thôi.

Nay kính

PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SALONNAIS

Societe Fse de Transports Hanoi

Téléphone N° 237

2008

PAO-VA 寶

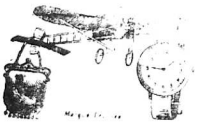
Chào ông khách, các quý khách biết rằng chúng tôi mới có sắm 4 thứ đồ chơi rất là xinh là quà cầu cho mọi lứa, về ô, diều, ống thuốc lá, đồng, vân vân.

2° Một bọn nhỏ : xinh đủ các thứ mà mắt con gái trẻ, mặt vàng, mặt mũi là cây, vân vân. Lại có cả nhẫn kính tự gương xem các công học vàng, quay đủ mới, vân vân, quà xuân đến ba mà đeo những nhẫn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng hồ quả quít đeo tay, đồng hồ treo chuông đồng hồ bàn thực đồng hồ chăm chăm, vân vân.

4° Một bọn chiếu sức, đèn sức, lò sức, bát sức, bể sức để thấy tiền hay là xây đánh cầu, được và tốt bình, vân vân

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang

Các thứ hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Ông nào đi xứ trang, châu bản, ngọc ngà vàng thì không kể, chắc các qui khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bạc số nhà 28 Hanoi.

Distillerie du Nord

NGUYỄN VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà chứa người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, riêu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ niêm yem gian có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản xiêu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý khách cứ đến cho.

Quý-khách ở xa muốn [illegible] thứ rượu gì hay hỏi giá thì xin cứ viết thư cho chúng tôi hay hiệu xin gửi lại cho ngay.

Ông nghe số 337

Đó rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nóng này thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gió đa trông sang, Hanoi

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul-Bert HANOI

Bản-hiệu có bán rẻ các thứ máy hát, các thứ đĩa hát, tiếng Annam, tiếng Tàu và tiếng Tây cùng các thứ hột thuốc và đồ chơi đẹp, tất thảy đều đúng và hợp cách vệ-sinh ; giá bán và giá cho thuê phải chăng, xin các qui-khách chiếu cố cho thì bản-hiệu lấy làm vinh-hạnh vô cùng.

Còn các qui-khách nào ở xa muốn mua hay muốn thuê xin gửi thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu sẽ gửi đi rất chạy.

Nay kính cáo.

117

TỤC TÁI SINH-DUYÊN

(Đó này tiếp theo thực sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối dân-tả, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Vệ ngọc kêu oan mà rằng :

— Trời ơi ! Thưởng quân ơi ! nếu đánh chết tôi thì lấy ai khai cung. *Lã thị* vì oán cho tôi chớ thực tôi không hề tư gì cả, xin thưởng-quân minh-sát.

Nàng *Vân-cơ* trông thấy, có ý không nỡ, cũng nghĩ thầm mà oán giận *Từ di-nương* là người nhẫn tâm. *Liêu-thị* nghe tiếng chạy ra, trông thấy *Vệ ngọc* bị đánh, đến phục ở bên cạnh mà kêu rằng :

— Trăm lạy thưởng-quân ! nghìn lạy thưởng-quân ! tôi xin chịu tội thay cho phu quân tôi.

Nói xong, lại ngảnh lại *bảo* nàng *Vân-cơ* rằng :

— Cô-nương ơi ! cô-nương nỡ lòng nào mà để cho thân-huynh bị khổ nhục.

Nàng *Vân-cơ* trước nỗ khóc, đứng dậy mà kêu với *Định*-quốc thưởng-quân rằng :

— Trăm lạy thưởng-quân ! thân-huynh tôi thật quả không hiểu gì các Di-nương tôi vì sự hiềm-khích cũ mà vu oan cho, dám xin thưởng quân hãy rộng tha, đợi khi bắt được *Hồng-khởi-thân*, bấy giờ sẽ đối chất

Nàng *Vân-cơ* tiếng oanh thỏ-thẻ *Định-quốc* thưởng-quân nghe thấy, phách lạc hồn siêu, chỉ những toan đứng dậy mà đỡ lấy nàng, nhưng lại còn ngại vì nỗi trước mặt các hàng thưởng-sĩ.

Bấy giờ *Định-quốc* thưởng-quân trợi cười mà hỏi rằng :

— Nàng có phải là em gái *Vệ ngọc* đó không ?

Nàng *Vân-cơ* lạy rập đầu rồi nói rằng :

— Bẩm phải !

Định-quốc thưởng-quân cười mà bảo rằng :

— Nàng và *Vệ-ngọc* là con cùng mẹ phải không ?

Nàng *Vân-cơ* nói :

— Tôi là con *Lã-thị* sinh ra.

Định quốc thưởng quân nói :

— Thế thì lại càng lạ lắm ! Nàng không đồng *đồng* với sinh-mẫu mà lại có ý bênh vực thường-huynh là có làm sao ?

Nàng *Vân-cơ* khóc lóc mà thưa lại rằng

— Sinh mẫu tôi và thân-huynh tôi, chẳng qua vì sự hiềm-khích nhỏ trong gia-đình. Nay thân huynh tôi bị tội, cửa nhà tan nát thì sau này tôi còn mặt mũi nào mà trông thấy thân-phụ. Và thân-huynh tôi thực không có tội, tôi nỡ nào nín đi cho đành !

Định-quốc thưởng-quân lắm nhắm gật đầu rồi nói :

— Khen cho thực cũng nên rằng, khôn ngoan rất mực nói năng phải đường, khi nào mà ta lại nỡ không nghe.

Nói xong, truyền bắt loán giả họ *Vệ* tống giam, rồi cất quân về đình lông-đốc. Khi về tới đình các quan văn võ trong thành kéo nhau đến bái yết *Định-quốc* thưởng-quân suốt ngày thương hay gắt gỏng, nhất thiết không tiếp ai cả. Các quan văn võ thấy vậy, ai nấy đều run sợ, không biết ra duyên cớ làm sao.

Hỏi đò những người theo hầu thì chúng lại thưa cơ dọa nạt mà bảo rằng :

— Chỉ vì khi tôn-giả tới nơi, các quan chậm ra nghênh tiếp. Cung-ứng chưa được long trọng lễ vật hãy còn đơn sơ. Tôi e ngài đăng một bản tên thì các quan khó toàn được tính mệnh.

Cách 3 hôm sau có quan thám-mưu tên gọi *Bách toán*, vốn là người tinh ranh đảo-hoạt, mới đánh bạo vào yết kiến *Định-quốc* thưởng quân để dò-la ý tứ. Bấy giờ *Định-quốc* thưởng-quân đang ngồi trong thư-phòng, có bốn tên tiểu đồng đứng hầu hạ ở đấy. Đèn nến cũng đều nước mắt chảy quanh, ra ý khiếp sợ. *Bách toán* trông thấy, cũng lấy làm lạ, nhưng bất-đắc-dĩ phải tươi cười nét mặt mà bẩm rằng :

— Dạ dám bẩm thưởng-quân. Chúng tôi là *Bách-toán* xin vào bái yết.

Định-quốc thưởng-quân đang ngẫn người ngồi nghĩ ngợi trông thấy *Bách-toán* vào, liền hầm-hầm nổi giận mà rằng :

— Trong 3 ngày nay, nhà-ngươi đi đâu mà mất mặt không thấy !

Bách-toán nói :

— Chúng tôi có dám đi đâu ? Số là chúng tôi nghe thấy quan đào ở ngoài thì-thào nghị-luận bảo nhau rằng không biết vì cớ gì thưởng quân tôi đây đã 3 ngày nay mà chẳng tiếp ai cả. Vì thế quan dân nào loạn, cứ kéo nhau đến họp ở trước nha-môn. Chúng tôi phải giảng giải để chúng nghe rằng thưởng quân vì đi đường xa mệt nhọc, bấy giờ mới ngoài mới khỏi có những lời nghị-luận. Hôm nay chúng tôi vào đây để thăm thưởng-quân, chẳng hay thưởng-quân ngọc-thể khiếm an hoặc là có điều gì tư-lự chăng ?

Định quốc thưởng-quân nghe lời *Bách-toán* nói, đã hơi người cơn giận mà bảo rằng :

— Chỉ vì mấy hôm nay ta có một việc rất buồn trong lòng

Bách toán nói :

— Dạ dám bẩm thưởng-quân ! Chẳng hay thưởng-quân có việc gì ?

Định-quốc thưởng quân nói :

— Quan thám-mưu *Bách-toán* ơi ! Số là hôm trước ta đến nhà họ *Vệ*, trông thấy một người con gái nhan-sắc xinh-đẹp, hoa người ngọc nói, nghiêng nước nghiêng thành. Lòng ta luống những yêu vụng giữa thềm, chỉ vì nàng là tội-nhân, ta chưa biết tính thế nào cho được. Nhà-ngươi nên vì ta bày mưu lập kế, sau này ta sẽ trọng thưởng gia-phong.

Bách-toán cười mà bẩm rằng :

— Cớ lời thưởng-quân nói thì chắc là con gái *Vệ-ngọc* đó thôi. Người ấy quả nhiên xinh đẹp bội phần, hôm trước bị tống giam tôi có được trông thấy một.

Định-quốc thưởng-quân vui cười mà bảo rằng :

— Nếu vậy thì nhà ngươi cũng có con mắt tinh đời ! có phải thực đẹp không ?

Bách-toán nói :

— Đẹp thì có đẹp nhưng việc này rất khó ! khó về nỗi thưởng-quân tới đây để bắt kẻ phản-nghịch, mà nay lại lấy con gái đứa phản-nghịch, còn ra thể thống nào. *Bách-toán* này cũng xin bỏ tay, chẳng còn mưu kế gì cho được !

Định quốc lại nổi giận lên mà nói rằng :

— Cứ như lời nhà ngươi nói thì ta quyết không thể lấy được nàng hay sao !

Bách-toán nói :

— Cũng có thể lấy được ! nhưng cần phải thống mưu với quan sở-tại, bảo nàng cải khẩu cung, rồi bắt nàng phải nhập tịch vào giáo-phường, khi ấy thưởng-quân sẽ xuất tiền mua đem về phủ.

Bách-toán nói xong, miệng tâm-đắc cười. *Định-quốc* thưởng-quân vỗ tay mà khen rằng :

— Hay ! Nếu vậy hay ! Nhà-ngươi nên mau mau vì ta mà bàn với quan sở-tại.

(Còn nữa).

Cartier Libraire-Editeur — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1622 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY KHỞ NĂM 19 AVRIL 1929

Trung Bắc Tân Văn